

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2024

NASIENRIGLYNE

WES-KAAP

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 8 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepeenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word). Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepeenaliseer.
2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.
5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
7. Aanvaar dialektiese variasies.
8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

AFDELING A: KORTVERHALE**VRAAG 1: FEESMAAL – E.A. Swanepoel****VERHAAL A: "OM LAASTE TE KAN LAG" – Chris Barnard**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	<ul style="list-style-type: none"> • (By die) slaghuis • (By 'n) plaaswinkel (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.2	C/sou gaan kuier sonder om te laat weet hy kom.	1
1.3.1	hulpvaardig	1
1.3.2	sy planne verander	1
1.4	klanknabootsing	1
1.5.1	('n) stoel	1
1.5.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy wou langs die pad rus (as hy moeg word). • Daar was nie altyd klippe langs die pad waarop hy kon sit en rus nie. • Dit was moeilik om op te staan as hy op die grond gesit en rus het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.6	rivierklippies/klippies	1
1.7	<ul style="list-style-type: none"> • Oom Apie se jeugliefde het met iemand anders getrou. • Die jeugliefde se ryk man het gesterf. • Die jeugliefde het oom Apie probeer oorreed om met haar te trou. • Oom Apie is in sy slaap oorlede. (Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.) 	1 1 1 1
1.8.1	D/... het geweet hy was anders as hulle.	1
1.8.2	C/... het vir oom Apie raad gegee oor die situasie toe hy iets moes doen wat hy nie wóú doen nie.	1
1.8.3	E/... het seker gemaak dat oom Apie altyd netjies aangetrek was.	1
1.8.4	A/... het nie van al oom Apie se stories gehou nie.	1
1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Oom Apie se jeugliefde het voor geld geswig. • Oom Apie se jeugliefde het het hom vir 'n ryk man gelos. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.10	<ul style="list-style-type: none"> • Niemand het regtig geweet wat in oom Apie se lewe aangaan nie. • Oom Apie het oral geswerf/nie lank op een plek gebly nie. • Oom Apie was nie soos ander gewone mense nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.11	<p>Ek leer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • dit nie reg is om iemand anders te manipuleer nie. • dit selfsugtig is om jou wil op ander af te dwing. • mense nie gemanipuleer wil word nie. • daar ernstige gevolge kan wees as jy iemand manipuleer. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
1.12	<ul style="list-style-type: none"> • Die hele verhaal gaan oor oom Apie wat altyd die laaste gelag het/sy sin gekry het/gedoen het wat hy wou. • Selfs in sy dood het oom Apie sy sin gekry/laaste gelag. • Deur sy dood het oom Apie nie vir die jeugliefde haar sin gegee nie en dus weereens laaste gelag. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1

VERHAAL B: "DIE KRISMISBOKKIE" – Audrey Blignaut

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	B/nie van die dorpslewe gehou het nie.	1
1.14	<p>Die verteller ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • was bekommerd oor Kleinboet/bang hy loop regtig weg. • het jammer gevoel vir Kleinboet (wat so ongelukkig was). • het nie geweet hoe om Kleinboet te troos nie. • het agter Kleinboet aangeloop (om te kyk wat hy doen). <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
1.15	(Op 'n) Woensdag	1
1.16	<ul style="list-style-type: none"> • melk • roosblare • pap(pie) (van lusern en semels) • lusern • semels <p>(Enige TWEE)</p>	2
1.17.1	drie	1
1.17.2	moeg	1
1.17.3	drink	1
1.17.4	pa/pappie	1
1.18.1	C/Die duikertjie was heeltemal alleen tussen die riete.	1
1.18.2	E/Die kinders wou vir die klein duikertjie melk gee.	1
1.18.3	A/Die klein duikertjie het in 'n klein kisse by Kleinboet-hulle se huis aangekom.	1
1.18.4	D/Die klein duikertjie het vet en mooi blink geword.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.19	Pappie het vir die bokkie die naam gegee. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.20.1	naby diere wees	1
1.20.2	bekommerd oor	1
1.21	<ul style="list-style-type: none"> Kleinboet het eerste vir Pappie vertel dat die bokkie dood is. Kleinboet was hartseer en het troos by sy pa gesoek. Pappie se reaksie was amper asof hy nie omgee het nie. Pappie het geweet dat Kleinboet baie lief was vir die bokkie. Dit was Pappie wat die bokkie vir Kleinboet gebring het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.22	<ul style="list-style-type: none"> Die verteller was saam met al die ander mense hartseer dat die bokkie dood was. Die verteller se hart was seer vir Kleinboet se onthalwe. Dit was vir die verteller erg dat die bokkie net so voor Kerfees dood is. Dit was Kersfees, maar daar was groot hartseer in die huis. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.23	<ul style="list-style-type: none"> Rietman het teruggekom na sy mense toe. Almal in Kleinboet se gesin was baie bly. Rietman se terugkeer was soos 'n wonderwerk. Dit was 'n gelukkige Kersfees. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.24	<p>Ek leer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> die mense (in 'n familie) probeer om mekaar gelukkig te maak. die mense (in die familie) weet wat die ander gelukkig sal maak. as een persoon in die familie hartseer is, is die ander ook hartseer. die mense dinge saam doen. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1

TOTAAL:	40
----------------	-----------

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	Lucky het die katjies verdrink/doodgemaak/vrekgemaak. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.1.2	<ul style="list-style-type: none"> By die (ryk) mense waar sy ma gewerk het se huis. By die (ryk) mense wat in Shangri-La Villas gebly het. In die visdam (waar die ryk mense gebly het.) (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.2	<ul style="list-style-type: none"> Lady Jane Tinkerbelle (Enige EEN) 	1
2.3	'n metafoor	1
2.4	D/sy tyd op die plaas hom nie met sy probleme gaan help nie.	1
2.5	<ul style="list-style-type: none"> huiswerker/skoonmaker/bediende/huishulp domestic (Enige EEN) 	1
2.6.1	ontevrede	1
2.6.2	hulp	1
2.7.1	E/... se persoonlike probleme het haar bang gemaak vir ander mense.	1
2.7.2	C/... was so besig dat sy nie tyd vir die belangrikste mens in haar lewe gehad het nie.	1
2.7.3	A/... se swaarkry het Lucky so kwaad gemaak, dat hy baie verkeerd opgetree het.	1
2.7.4	B/... het skuldig gevoel omdat Grace geskiet moes word oor iets wat sy verkeerd gedoen het.	1
2.8	<ul style="list-style-type: none"> Binki het vir Lucky vertel van Dukie wat in die brand dood is. Binki het vir Lucky 'n foto van Dukie op haar foon gewys. Lucky het Sabrina se naam op Binki se foon na Ma verander. Wilma het vir mevrou Bekker vertel dat Lucky hard gewerk het. (Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.) 	1 1 1 1
2.9	<p>Lucky ...</p> <ul style="list-style-type: none"> wou nie op die plaas wees nie/niks op die plaas doen nie. het gedink almal/Wilma veroordeel hom. het gedink die lewe is onregverdig/nie fair nie/was kwaad vir die lewe/het gevoel die ryk mense het sy ma nie genoeg betaal nie/geweet die katte se prys was meer as sy ma se salaris. wou nie die werk doen wat Wilma vir hom gegee het nie/was nie gewoond aan die werk (wat hy moes doen) nie (want dit was sy eerste keer op 'n perdeplaas). voel vasgekeer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.10	<ul style="list-style-type: none"> Lucky was onbeskof/ongehoorsaam/stout/het nie goeie maniere gehad nie. Wilma wou hê Lucky moes die erns van die saak besef. Wilma wou hê Lucky moes die kans wat hy gekry het om iets te leer, benut. Lucky praat lelik van ander mense/is sarkasties. Lucky het nie respek vir Wilma gehad nie. Lucky het witmense/ryk mense gestereotipeer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Kandidaat kan ook voorbeelde noem) 	1
2.11	<p>Die magistraat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> het empatie/simpatie teenoor Lucky gewys/was jammer vir Lucky. het vir Lucky (nog) 'n kans gegee (om uit sy foute te leer)/om diere te leer ken. het begrip gehad/Lucky se situasie verstaan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.12	<ul style="list-style-type: none"> Dit maak Lucky se karakter geloofwaardig. Lucky is 'n Xhosa-seun (wat nie suiwer Afrikaans praat nie.) Baie jongmense meng hulle taal/praat so. Afrikaans is nie Lucky se huistaal nie. Lucky praat soos die mense van sy omgewing. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.13	<ul style="list-style-type: none"> Lucky wou weer die foto's van Dukie/Binki se hond sien. Lucky wou sy ander/nuwe naam/Extra Lucky op Binki se foon intik. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
2.14.1	karwats/sambok/sweep	1
2.14.2	geval	1
2.14.3	katjies	1
2.14.4	neus	1
2.15	(nuwe/vars/skoon) water	1
2.16	agterdogtig/verstom/geskok/verbaas/geamuseerd/sy kon nie glo wat sy sien en hoor nie/tevrede/gelukkig (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.17	<p>Binki het 'n bloes met lang moue gedra ...</p> <ul style="list-style-type: none"> om haar letsels/merke/brandwonde weg te steek. want sy was skaam (vir haar letsels). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.18.1	te terg	1
2.18.2	positiewe	1
2.19	D/deur die trane nie gesien het sy gaan by Kaizer se stal in nie.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.20.1	E/Wilma het vir Lucky gesê om mooi met Binki te werk.	1
2.20.2	D/Lucky wou by Wilma weet waarom Wilma “soort van community service” gedoen het.	1
2.20.3	B/Lucky het besef dat hy ander mense seermaak as hy praat sonder om te dink.	1
2.20.4	C/Binki het besluit dat sy nie meer haar letsels gaan wegsteek nie.	1
2.21	<ul style="list-style-type: none"> Lucky het die bloes se mou per ongeluk (los)geskeur/Lucky het skuldig gevoel dat hy dit gedoen het. Lucky was bang dat hy in die moeilikheid sou wees by Wilma/sy prokureur/die magistraat. Hy was jammer/spyt (dat hy vir Binki ontstel het). Lucky het besef dat hy Binki skaam laat voel het/verneder het. Hy wou die situasie weer beter maak/Binki se littekens bedek/toemaak/wou nie die letsels sien nie. Binki se arms het letsels/littekens. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <i>(Geen direkte aanhalings word aanvaar nie)</i>	1
2.22	Lucky ... <ul style="list-style-type: none"> het geleer/besef dat diere regtig verstaan. was nie meer kwaad nadat hy met Kaizer gepraat het nie/het beter/ligter gevoel. het by Kaizer geleer om respek te hê/om nie diere te mishandel nie. het goeie lewenslesse by Kaizer geleer. het die kans gekry om diere beter te kan verstaan. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.23.1	Ek het geleer dat ... <ul style="list-style-type: none"> konfrontasie/aggressie/woede/arrogansie nie help nie. ek eerlik moet wees oor wat ek verkeerd gedoen het. ek om verskoning moet vra vir wat ek verkeerd gedoen het. mense my sal vergewe/nie sal veroordeel vir wat ek verkeerd gedoen het (nie). praat/kommunikasie verhoudings beter maak/'n mens moet praat oor dinge wat jou seermaak. perde (mense se probleme) verstaan/ook omgee soos mense. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.23.2	Ek het geleer dat ... <ul style="list-style-type: none"> 'n mens nie iemand anders kan dwing om vir jou tyd te maak nie. ek dinge moet aanvaar wat ek nie kan verander nie. ek ander goeie dinge in my lewe/vriende/mense wat vir my omgee moet waardeer. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

TOTAAL AFDELING B:	40
GROOTTOTAAL:	40